

Researcher: Social Science Studies

RSSS

ISSN:2148-2691

(2018) Cilt 6 / Sayı 2, s. 11-20

Mardin Artuklu Üniversitesinde Öğrenim Gören Lisanslı Sporcuların Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Tutum ve Düzeylerinin Spor ve Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Aytekin ALPULLU¹, Ozan ÇELİK²

Özet

Bu araştırma, Mardin Artuklu Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerden lisanslı sporcu olan öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ve düzeylerinin farklı değişkenler açısından karşılaştırmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya toplam 183 öğrenci katılmıştır. Öğrenci tutumlarının ölçülmesi için Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen, toplam 24 maddeden oluşan Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0.91, Ölçüt geçerliliği katsayısı da 0.79 olarak tespit edilmiştir. Verilerin analizinde bağımsız gruplar için iki faktörlü varyans analizi (Two-Way ANOVA) kullanılmıştır. Farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için Tukey Testinden faydalanılmıştır. Araştırma üniversitede okuyan lisanslı sporcu öğrencilerin tutum puanları ortalamaları üstüne yapılan analiz neticesinde, öğrenciler arasında istatistiksel şekilde bir fark tespit edilmiştir. Yapılan çalışma neticesinde, aktif olarak spor yapan öğrenciler incelendiğinde sporcu lisansı olan öğrenciler lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir fark tespit edilmiştir. ($p < 0.05$). Katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre, tutum ve düzey arasında aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar olmadığını göstermektedir. Sonuç olarak, öğrencilerin yaşları arttıkça tutum puanları da artmıştır.

Anahtar kelimeler: Tutum, Beden eğitimi ve spor, Öğrenci

Examination Of Attitudes And Levels Of Licensed Athletes Attending Mardin Artuklu University Against Physical Education And Sports Lesson In Terms Of Sport And Different Variables

Abstract

This study was conducted to compare the attitudes and levels of physical education and spore of the students who are licensed athletes from Mardin Artuklu University in terms of different variables. A total of 183 students participated in the research. For measuring student attitudes, a total of 24 items of Physical Education and Sport Attitude Scale developed by Demirhan and Altay (2001) were used. The Cronbach Alpha reliability coefficient of the scale was 0.91 and the criterion validity coefficient was 0.79. Two-way analysis of variance (Two-Way ANOVA) was used for independent groups in the analysis of the data. The Tukey Test was used to determine which group originated the difference. As a

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Marmara Üniversitesi, aytekin.alpullu@marmara.edu.tr

² Doktorant, Marmara Üniversitesi, ozancelik035@gmail.com

result of the analysis on the average of the attitude scores of the licensed athletes who studied in the research university, a statistical difference was found among the students. As a result of the study, a statistically significant difference was found in favor of the athlete license students when active sports students were examined. ($P < 0.05$). There is no significant difference between the attitudes and attitudes of the participants according to their level of education. As a result, the attitude scores increased as the age of the students increased.

Keywords: Attitude, Physical education and sport, Student

GİRİŞ

Eğitim alanındaki amaç, eğitimi alan kişinin ortaya çıkmayan yeteneklerini ortaya çıkartarak bu yeteneklerinin gelişimi ile ilgili kişiye yol göstermektir. Kişileri fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal açıdan yetiştirmek çağdaş eğitimin benimsediği temel ilkelerindendir. Çağdaş eğitim anlayışına göre eğitimin gerçekleşebilmesi için hem zihinsel hem de fiziksel olarak eğitimi ile mümkündür. Kişinin nasıl hareket etmesi gerektiğini öğretmeye çalışan beden eğitimi ve spor, eğitimde adeta zincirin parçalarından biri olmaya başlamıştır. Eğitimin amacına uygun hareketler yapılmasına katkı sağlar. Eğitim açısından beden eğitimi ve sporun büyük önemi vardır. Beden eğitimi ve sporun amacı, küçük yaştaki kişilerin fiziksel etkinlik aracılığıyla eğitime katkıda bulunmayı ve hareket kapasitesinin yükselmesi için kişiye yardım etmektir. Bu açıdan beden eğitimi ve spor okul bünyesindeki programlarda fiziksel aktivite yaptırarak öğrencilerin gelişim göstermesi, bilgi sahibi olması, olumlu tutum göstermesi ve düzeyine katkıda bulunarak programı daha eğlenceli hale getirmek ve devamlı hale getirmeye çalışılan bir yaşam şeklidir diye tanımlanmaktadır.³ Beden Eğitimi ve spor dersini verimli ve yaygın hale getirebilmek için kişilerin gelişimini sağlıklı bir şekilde yapabilmesi öğelerin arasındaki uyumun uygun olması gerekmektedir. Kişilerin davranışları eğitimi veren kişiler ve program için önemli bir noktadadır. Tüm alanlarda olması gereken kadar kişilerin beden eğitimi ve spor derslerine karşı bir davranış ortaya koyması gerekmektedir. Beden eğitimi ve spor dersinde kişilerin olumlu tavır sergilemeleri dersi veren öğretmenleri olumlu şekilde güdüler.⁴ Amerikan Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Birliğine (NASPE) görüşüne göre, beden eğitimi ve spor dersinde öncelikli amaç kişilerde olumlu bir hava yaratarak yaşamları boyunca fiziksel olarak aktivitelerinde katkı sağlamaktır.⁵ Yapılan açıklamaların ardından tutum ile ilgili farklı kişiler tarafından çeşitli tanımlamaların yapıldığını görmekteyiz. Bu tanımlamalar irdelendiği zaman; Safrit ve Wood'a (1995) göre, bir duruma, bireye ya da aktiviteye ilgi gösterilen özel duygudur.⁶ Tez-Başaran'a (1997) göre; bazı obje, durum, kurum, anlam yükü ve ya başka kişilere

³ Pate, R., Corbin, C. & Pangrazi, B. (1998). Physical activity for young people. President's Council on Physical Fitness and Sports Research Digest, 3(3), 1–6.

⁴ Demirhan, G. & Altay, F. (2001). Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği II. Spor Bilimleri Dergisi, 12(2), 9-20.

⁵ National Association for Sport and Physical Education (NASPE), (1995). Moving into the future: National Physical Education Standards: A Guide to Content and Assessment. Boston: CB/McGraw-Hill.

⁶ Safrit, M.J. & Wood, T.M. (1995). Introduction To Measurement in Physical Education and Exercise Science. (3rd Ed.) St. Louis, MO: Mosby.

yönelik edinilmiş, pozitif ve ya negatif reaksiyon göstermedir.⁷ Ertürk'e (1998) göre; davranışlar, bağlılıklar, bir işi başarma yeteneği ve öğrenilen ve öğretin şeyler ile ilgili hedeflerin gerçekleştirilmesinde farklı farklı öğeler, araçlar, izler olabilir.⁸

Beden eğitimi ve spor derslerinin içeriği, öğretim teknikleri, oluşturulan sınıf ortamı ve okulun sistemi öğrencilerin tutum ve davranışlarını etkilemektedir.⁹ Carlson'e (1994) göre, tutumların etkilendiği etkenler cinsiyet, idoller, aile, spor ile ilgili deneyimler, öğretmen vb. şeklinde sıralanmaktadır.¹⁰ Pozitif beden eğitimi ve spor dersi deneyimleri dediğimizde aklımıza kazanma, başarı, aktiviteye katılım vb. gelmektedir. Negatif beden eğitimi ve spor dersi deneyimleri dediğimizde aklımıza yanlış egzersiz ve yaralanmalar gelmektedir.¹¹ Aicinena'ya (1991) göre, öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı olumlu tutum geliştirmesinde aile, öğretmen davranışı, okul yönetimi ve çevre etkili olmaktadır.¹²

Öğrencilerin ilgisini çekebilecek programlar uygulamak, öğrencinin anlama seviyesi ve beden eğitimi ve spor dersinin gerekli olduğuna inanmaları öğrencilerin derse karşı olumlu tutum geliştirmelerine zemin hazırlar.¹³

Beden eğitimi ve spor dersinin farklı bir yapısı bulunduğundan dolayı birçok araştırmacı tutum konusunu araştırma ihtiyacı hissetmiştir. Yapılan araştırmalar neticesinde yaş ve cinsiyet ile ilgili öğrencilerde beden eğitimi ve spor dersine karşı olumlu veya olumsuz tutum sergiledikleri tespit edilmiştir. Carlson (1995), 11-15 yaş aralığında olan ortaokul öğrencileri ile yapılan çalışma, öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersinde %21'lik kesimin derste eğlenmediklerini ve bu yönde negatif davranış gösterdikleri bulunmuştur. Neden olarak da öğrencinin ilgisini çekmeyen işleyişin ve kullanılan malzemelerin, öğrencilerin yeteneklerinin yetersiz olduğu, istenilen düzeyde rekabet oluşturulamadığı ve dışlanmışlık duygusundan kaynaklandığı belirtilmiştir.¹⁴ Ryan ve arkadaşları (2003) çalışmalarında, ortaokulda okuyan öğrencilerin beden eğitimi ve spor öğretmenlerine ve beden eğitimi ve spor dersine karşı davranışlarını saptamış ve lisede okuyan öğrencilerle yapılan aynı seviyedeki çalışmalarla ilişkilendirmeyi hedeflemiştir. Yapılan bu araştırmada 611

⁷ Tezbaşaran, A. (1997). Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu. Ankara: Türk Psiko- loglar Derneği Yayınları.

⁸ Ertürk, S. (1998). Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: Meteksan Matbaacılık.

⁹ Subramaniam, P.R. & Silverman, S. (2000). Validation of scores from an instrument assessing student attitude toward physical education. Meas Physical Educ Excer Sci, 4, 29-43.

¹⁰ Carlson, T.B. (1994). Why students hate, tolerate, or love gym: A study of attitude formation and associated behaviors in physical education (Doctoral dissertation, University of Massachusetts, 1994). Dissertation Abstracts International, 55-03A, 0502.

¹¹ Tannehill, D. & Zakrajsek, D. (1993). Student attitudes towards physical education: A multicultural study. J Teach Phys Educ, 13(1), 78-84.

¹² Aicinena, S. (1991). The teacher and student attitudes toward physical education. Phys Educ, 48(1), 28-32.

¹³ Luke, M.D. & Kope, D.L. (1994). Student attitudes toward teacher behavior and program content in school physical education. Phys Educ, 51, 57-66.

¹⁴ Carlson T.B. (1995). We Hate Gym: Student Alienation From Physical Education. J Teach Phys Educ, 14, 467-477.

ortaokulda okuyan öğrencinin davranışlarını ölçmek ve ilk sırada beden eğitimi ve spor dersinde öğrencilerin farklı aktiviteleri sevdikleri (%83), ikinci sırada ise öğretmen davranışlarını sevdikleri (%80) tespit edilirken sevmedikleri içerisindeyse ilk sırayı kısa ders dönemleri (%38) ve ikinci sırada ise elbiselerini değiştirmek (%27) şeklinde sıralanmaktadır.¹⁵ Figley (1985), öğrencilerin beden eğitimi ve spora karşı tavırlarını pozitif ve ya negatif yönlerini tespit etmek amacıyla bir araştırma yapmasına yol açmıştır. Pozitif ve negatif davranışlarla ilgili bahsi geçen konuların dersi veren öğretmenler ve oluşturulan programlarla alakalıdır.¹⁶ Carlson (1994) ve Rice (1988)'da çalışmalarında beden eğitimi ve spor dersinden hoşlanan öğrencilerin beden eğitimi ve spora karşı olum davranışlar gösterdikleri ve beden eğitimi ve spor öğretmenlerini örnek aldıklarını düşündüklerini dile getirmişlerdir.¹⁷¹⁸ Beden eğitimi ve spor derslerindeki edindiği tecrübe farklı etkinlikler göstermek, üstesinden gelinen iş, yarar sağlamak, bir topluluğa girmek, takım çalışması ve doyuma ulaşmak şeklinde sıralanabilir.¹⁹ Ortaya çıkan çalışmalarda hem öğretmenin hem de öğrencilerin cinsiyetinin öğrenci davranışlarına etki ettiği tespit edilmiştir. Ortaya çıkarılan çalışmaların çoğunluğu beden eğitimi ve spor derslerinde erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla pozitif davranışlarda buldukları tespit edilmiştir.²⁰²¹ (Carlson, 1995; Weinberg ve ark., 2001) Silverman ve Subramaniam'ın (1999) belirttiklerine göre 419 öğrenci ve 15 öğretmenle uyguladıkları çalışmasında hem kız öğrencilerin hem erkek öğrencilerin davranışlarında ön testten son teste doğru bir azalma olduğu görülmüştür.²² Treanor ve diğerleri (1998), güz döneminde karma eğitime tabi tutulan ve bahar döneminde ise erkek ve kız öğrencilerin bağımsız olarak derse katıldığı 466 ilköğretim ikinci kademe öğrencileriyle çalışma gerçekleştirmişlerdir. Öğrenciler eğitim öğretim yılı içerisinde uyguladıkları etkinlikleri ileten ve ölçeğe isim belirtilmeden boş bırakılan yerlere istenilen bilgileri yazmanın amacı öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı ilgileri ve kişisel inançlarını ortaya çıkarmak, algıladıklarını karma veya bireysel bir şekilde işlenen

¹⁵ Ryan, S., Fleming, D. & Maina, M. (2003). Attitudes of middle school students toward their physical education teachers and classes. *Phys Educ*, 60(2), 28-42.

¹⁶ Figley, G.E. (1985). Determinants of attitudes toward physical education. *J Teach Phys Educ*, 4, 229-240.

¹⁷ Carlson, T.B. (1994). Why students hate, tolerate, or love gym: A study of attitude formation and associated behaviors in physical education (Doctoral dissertation, University of Massachusetts, 1994). *Dissertation Abstracts International*, 55-03A, 0502.

¹⁸ Rice, P.L. (1988). Attitudes of high school students towards physical education activities, teachers and personal health. *Phys Educ*, 45, 94-99.

¹⁹ Chung, M.H. & Phillips, D.A. (2002). The relationship between attitude toward physical education and leisure-time exercise in high school students. *Phys Educ*, 59(3), 125-138.

²⁰ Carlson T.B. (1995). We Hate Gym: Student Alienation From Physical Education. *J Teach Phys Educ*, 14, 467-477.

²¹ Weinberg, R., Tenenbaum, G., McKenzie, A., Jackson, S., Ansel, M., Grove, R. & Gogarty, G. (2001). Motivation for youth participation in sport and physical activity: relationship to culture, self-reported activity levels and gender. *Int J Sport Psychol*, 31, 321-346.

²² Silverman, S. & Subramaniam, P.R. (1999). Student attitude toward physical education and physical activity: a review of measurement issues and outcomes. *J Teach Phys Educ*, 19 (1), 97-125.

beden eğitimi ve spor dersini tespit etmeyi hedeflemektedir.²³

Sonuçlar incelendiğinde, erkek öğrenciler kız öğrencilere nazaran kendilerini daha yetenekli, güçlü ve kuvvetli olduklarını sezmişlerdir, kız öğrenciler ise kendilerini erkeklerden daha şişman olduklarının bilincine varmışlardır. Buna ek olarak, kız öğrenciler altıncı ve sekizinci sınıf aralığında beden eğitimi dersine karşı sevgilerinde aşamalı olarak azalma görülse de, erkek öğrencilerde ise beden eğitimi dersine sevgileri daha da artmıştır. Ancak, King'in (1994) 7-9. sınıflarda eğitim gören 726 öğrenci ile yaptığı araştırma, beden eğitimi ve spor derslerinde kız öğrenciler aynı yaşta olan erkek öğrencilere nazaran tutum puanlarının yeterince olumlu olduğunu tespit etmiş ve bu durumun nedeni, kız öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerinde elde ettikleri makamın, beden eğitimi ve spor derslerine pozitif davranış göstermelerine neden olduğuna kanaat getirilmiştir.²⁴ Yapılan açıklamaların neticesinde bu çalışma; önceden yapılmış çalışmaların eksikliğinden başlayarak sporcu lisansı olan öğrencilerin beden eğitimi ve spora karşı tutum ve düzeylerinin farklı değişkenler açısından tespit edilmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışma Mardin Artuklu Üniversitesinde öğrenim gören lisanslı sporcu öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine olan yaklaşımlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu çalışmanın uygulandığı araştırma grupları ile elde edilen veriler sonucunda sporcu lisansı öğrencilerin cinsiyete ve öğretim düzeyine (yaşa) göre tutumlarındaki farklılaşma ilerdeki çalışmalara ışık tutabileceği gibi beden eğitimi ve spor derslerinde, beden eğitimi ve spor öğretmenlerine ve üniversitede eğitim veren akademik unvana sahip kişilere ışık tutacaktır.

YÖNTEM

Araştırılan Grup, 2017-2018 yılları arasında Mardin Artuklu Üniversitesinde eğitim gören Edebiyat Fakültesi, Mardin MYO, Mimarlık Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Kızıltepe MYO, Turizm Yüksekokulu, Fen Fakültesi, İslami İlimler Fakültesi, Sağlık Yüksekokulu ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde eğitim gören lisanslı sporcu öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmaya bu gruplardan rastgele örneklem yoluyla seçilen 183 öğrenci katılmıştır.

Veri Toplama Aracı, Öğrenci tutumlarının ölçülmesi için Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen toplam 24 maddeden oluşan "Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçekten toplam alınacak en düşük puan 24, en yüksek puan 120'dir. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0,91, Ölçüt geçerlilik katsayısı ise 0,79 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması, Belirlenen Fakülteler'de okuyan sporcu öğrenciler tespit edilmiş ve ölçek ile ilgili gerekli bilgiler verildikten sonra ölçek dağıtılıp doldurulması istenmiş, ölçek doldurulduktan sonra geri toplanılmıştır.

²³ Treanor, L., Graber, K., Housner, L. & Wiegand, R., (1998). Middle school students' perceptions of coeducational and samesex physical education classes. J Teach Phys Educ, 18, 43-56.

²⁴ King, M.H. (1994). Student attitudes toward physical education at the intermediate level (Masters thesis, Memorial University of Newfoundland, Canada). Masters Abstracts International, 34-02, 0499.

Verilerin Analizi, Elde edilen verilerden tutum puanları dağılımlarının aritmetik ortalaması (x) ve standart sapması (ss) hesaplanmıştır. Verilerin analizinde bağımsız gruplar için iki faktörlü varyans analizi (Two-Way ANOVA) kullanılmıştır. Anlamlı fark tespit edildiğinde anlamlı farka hangi grubun neden olduğunu tespit etmek için Tukey Testinden faydalanılmıştır. Anlamlılık seviyesi 0.05 olarak tespit edilmiştir.

BULGULAR

Tablo-1 Çalışmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri

Demografik Özellik	Gruplar	N	%
Öğrencilerin Yaşı	10-15 yaş	8	4,4
	16-20 yaş	77	42,1
	21-25 yaş	50	27,3
	26-30 yaş	39	21,3
	31-35	6	3,3
	36 yaş ve üstü	3	1,6
Eğitim Durumu	İlkokul	6	3,3
	Orta Öğretim	25	13,7
	Lise	116	63,4
	Ön Lisans	6	3,3
	Lisans	30	16,4
Yaşadığı Yer	Kent	139	76
	Kırsal	44	24
Okuduğu Okul	Edebiyat Fakültesi	19	10,4
	Mardin MYO	11	6
	İslami İlimler Fakültesi	15	8,2
	Kızıltepe MYO	19	10,4
	Turizm Yüksekokulu	19	10,4
	Mimarlık Fakültesi	20	10,9
	Sağlık Yüksekokulu	19	10,4
	İİbf Fakültesi	21	11,5
	Güzel Sanatlar Fakültesi	19	10,4
	Fen Fakültesi	21	11,5
TOPLAM		183	100

Araştırmaya katılan 183 kişiye ait demografik özellikleri incelendiğinde, katılımcıların en büyük oran ile 16-20 yaş aralığından (%42,1) olduğu,. Katılımcıların büyük çoğunluğunu lise mezunlarının (%63,4) oluşturduğu ve büyük çoğunluğunun kentlerde ikamet ettiği (%76) tespit edilmiştir. Araştırmaya en büyük

katılım İİBF Fakültesi öğrencileri (%11,5) ve Fen Fakültesi öğrencileri (%11,5)'den olmuştur.

Tablo-2 Çalışmaya katılan öğrencilerin öğrenim durumuna göre spora karşı tutum ve düzeylerinin karşılaştırılması

Ölçek	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
PÇÖ	Gruplar Arası	1743,219	4	435,805	1,883	0,115	Yok
	Grup İçi	41189,185	178	231,4			
	Toplam	42932,404	182				

Tablo 2'de görüldüğü gibi, katılımcıların öğrenim durumu değişkenlerinin (ön lisans ve lisans) PÇÖ aldıkları puan ortalamaları üzerinde yapılan tek yönlü ANOVA analizi sonucunda elde edilen F değeri (F=1,883 ve $p>0,05$) bulunmuştur. Bu değer, katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre, tutum ve düzey arasında aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar olmadığını göstermektedir.

Tablo-3 Yaşadığı yerlere göre tutum ve düzeylerinin karşılaştırılması

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kent	139	99,51	13832,5	2013,5	0,001
Kır	44	68,26	3003,5		

Katılımcıların yaşadığı yerler değişkenlerine göre tutum ve düzey puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını anlamak için yapılan Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur (U=2013, 5, $p<0,05$) (Tablo 3).

Tablo-4 Çalışmaya katılan öğrencilerin okudukları fakültele göre tutum ve düzeylerinin karşılaştırılması

Ölçek	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
PÇÖ	Gruplar Arası	12709,605	9	1412,178	8,084	0,000	Var
	Grup İçi	30222,799	173	174,698			
	Toplam	42932,404	182				

Tablo 4'te görüldüğü gibi, katılımcıların okudukları fakülte değişkenlerinin (Edebiyat Fakültesi, Mardin MYO, Kızıltepe MYO, İslami İlimleri Fakültesi, Turizm

Yüksekokulu, Mimarlık Fakültesi, Sağlık Yüksekokulu, İİBF Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Fen Fakültesi) tutum ve düzey ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları üzerinde yapılan tek yönlü ANOVA analizi sonucunda elde edilen F değeri ($F=8,084$ ve $p<0,05$) bulunmuştur.

Bu değer, katılımcıların okuduğu fakülte değişkenine göre, tutum ve düzey ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıkların olduğunu göstermektedir. Dolayısı ile farklı fakültelerde okuyan öğrencilerin tutum ve düzey becerileri açısından da farklılık göstermektedirler.

Okudukları fakülte farklı olan katılımcıların tutum ve düzey ölçeği puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılığın hangi gruplar arası farklılıktan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Tukey testi yapılmıştır. Test sonucunda elde edilen değerlere göre, tutum ve düzey puan ortalamaları arasındaki anlamlı farkın katılımcıların okudukları fakülte Kızıltepe MYO ve İslami İlimler, Sağlık Yüksekokulu, Turizm Yüksekokulu, Fen Fakültesi eğitim arasında. İİBF ile Güzel Sanatlar, Mimarlık Fakültesi, Edebiyat Fakültesi, Sağlık Yüksekokulu, Mardin MYO, İslami İlimler arasında. Turizm Yüksekokulu ile İİBF fakültesi arasında tutum ve düzey puan ortalamaları açısından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4).

TARTIŞMA

Mardin artuklu üniversitesinde öğrenim gören lisanslı sporcuların beden eğitimi ve spora dersine karşı tutum ve düzeylerini karşılaştırmak maksadıyla gerçekleştirilen bu çalışmayla alakalı tartışma ve yorumlar aşağıda sunulmuştur. Elde edilen veriler cinsiyet açısından incelendiğinde, iki grup için tutum puanları ortalamaları öngürülenden yüksek tespit edilmesinin yanı sıra erkek öğrencilerin tutum puanları kız öğrencilere göre daha yüksek tespit edilmiştir. Smoll ve Schutz da (1980), yaptıkları çalışmada erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının genellikle kızların tutumlarına nazaran daha olumlu olduğunu bulmuşlardır. Öğrencilerin seviyesi göz önünde bulundurulursa davranışları öğrencilerin yaşları ilerledikçe davranış puanlarının yükseldiği, sporcu lisansı olan öğrencilerin davranış puanlarının ise sporcu lisansı olmayan öğrencilere nazaran daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.²⁵ Koca ve Demirhan (2004) ortaya çıkardıkları araştırmaya göre de erkeklerin davranış puanları kızların davranış puanlarına nazaran anlamlı fark tespit edilmiştir. Çalışmaya göre, öğrencilerin sınıf düzeyi yükseldikçe kız öğrencilerin davranış puanlarında düşüş, erkek öğrencilerin tutum puanlarında ise yükselme göze çarpmaktadır.²⁶ Rice'ın (1988), lise öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenlerine ve beden eğitimi ve spor dersine ilişkin davranışlarını tespit etmek amacıyla yaptığı araştırmada ile Ryan ve arkadaşlarının (2003) ortaokul öğrencileriyle gerçekleştirdiği araştırma sonuçları da bizim bulgularımızı destekler

²⁵ Smoll, F.L. & Schutz, R.V. (1980). Children's attitudes towards physical activity: a longitudinal analysis. *J Sport Psychol*, 2, 137-147.

²⁶ Koca, C. & Demirhan, G. (2004). An examination of high school students' attitudes toward physical education with regard to sex and sport participation. *Percept Motor Skill*, 98, 754-758.

niteliktedir.²⁷²⁸ Şişko ve Demirhan (2002), ilköğretim 8. sınıf ve lise 1. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersi ile alakalı gerçekleştirdikleri çalışmanın bulgularında öğrenci davranışları arasında anlamlı fark tespit edememişleridir ki bu bulgular bizim çalışmamızı pekiştirmektedir.²⁹ Sporcu lisansı öğrenciler içerisinde üniversite öğrencilerinin davranış puanlarının yüksek olması ise; sporcu lisansı olan üniversite öğrencilerinin katılmış oldukları beden eğitimi ve spor ders saatlerinin fazlalığından ve dersi istekleri çerçevesinde tercih etmeleri neden olduğu söylenebilir.

Sonuç itibariyle, öğrencilerin yaşları büyüdükçe davranış puanlarında yükselme gözlenirken, erkek öğrencilerin ve sporcu lisansı olan öğrencilerin davranış puanlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Aicinena, S. (1991). The teacher and student attitudes toward physical education. *Phys Educ*.
- Carlson, T.B. (1994). Why students hate, tolerate, or love gym: A study of attitude formation and associated behaviors in physical education (Doctoral dissertation, University of Massachusetts, 1994). *Dissertation Abstracts International*.
- Carlson T.B. (1995). We Hate Gym: Student Alienation From Physical Education. *J Teach Phys Educ*.
- Chung, M.H. & Phillips, D.A. (2002). The relationship between attitude toward physical education and leisure time exercise in high school students. *Phys Educ*.
- Demirhan, G. & Altay, F. (2001). Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği II. *Spor Bilimleri Dergisi*.
- Ertürk, S. (1998). Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: Meteksan Matbaacılık.
- Figley, G.E. (1985). Determinants of attitudes toward physical education. *J Teach Phys Educ*.
- King, M.H. (1994). Student attitudes toward physical education at the intermediate level (Masters thesis, Memorial University of Newfoundland, Canada). *Masters Abstracts International*.
- Koca, C. & Demirhan, G. (2004). An examination of high school students' attitudes toward physical education with regard to sex and sport participation. *Percept Motor Skill*.

---

²⁷ Rice, P.L. (1988). Attitudes of high school students towards physical education activities, teachers and personal health. *Phys Educ*, 45, 94-99.

²⁸ Ryan, S., Fleming, D. & Maina, M. (2003). Attitudes of middle school students toward their physical education teachers and classes. *Phys Educ*, 60(2), 28-42.

²⁹ Şişko, M. & Demirhan, G. (2002). İlköğretim okulları ve liselerde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 205-210.

- Luke, M.D. & Kope, D.L. (1994). Student attitudes toward teacher behavior and program content in school physical education. *Phys Educ*.
- National Association for Sport and Physical Education (NASPE), (1995). *Moving into the future: National Physical Education Standards: A Guide to Content and Assessment*. Boston: CB/McGraw-Hill.
- Pate, R., Corbin, C. & Pangrazi, B. (1998). *Physical activity for young people. President's Council on Physical Fitness and Sports Research Digest*.
- Rice, P.L. (1988). Attitudes of high school students towards physical education activities, teachers and personal health. *Phys Educ*.
- Ryan, S., Fleming, D. & Maina, M. (2003). Attitudes of middle school students toward their physical education teachers and classes. *Phys Educ*.
- Safrit, M.J. & Wood, T.M. (1995). *Introduction To Measurement in Physical Education and Excercice Science*. (3rd Ed.) St. Louis, MO: Mosby.
- Silverman, S. & Subramaniam, P.R. (1999). Student attitude toward physical education and physical activity: a rewiev of measurement issues and out- comes. *J Teach Phys Educ*.
- Smoll, F.L. & Schutz, R.V. (1980). Children's attitudes towards physical activity: a longitudinal analysis. *J Sport Psychol*.
- Subramaniam, P.R. & Silverman, S. (2000). Validation of scores from an instrument assessing student attitude toward physical education. *Meas Physical Educ Excer Sci*.
- Şişko, M. & Demirhan, G. (2002). İlköğretim okulları ve liselerde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Tannehill, D. & Zakrajsek, D. (1993). Student attitudes towards physical education: A multicultural study. *J Teach Phys Educ*.
- Tezbaşaran, A. (1997). *Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Treanor, L., Graber, K., Housner, L. & Wiegand, R., (1998). Middle school students' perceptions of coeducational and samesex physical education classes. *J Teach Phys Educ*.
- Weinberg, R., Tenenbaum, G., McKenzie, A., Jakson, S., Ansel, M., Grove, R. & Gogarty, G. (2001). Motivation for youth participation in sport and physical activity: relationship to culture, self reported activity levels and gender. *Int J Sport Psychol*.